

Υπόθεσις Βατοπαιδίου: Δικαία η αθώωσις αλλά άδικος η στρέβλωσις της νομικής πραγματικότητος (Μητροπολίτης Πειραιώς Σεραφείμ)

[/ Πεμπτουσία](#)

Η ομόφωνος αθώωσις των εμπλεκομένων στην υπόθεσι του ανυπάρχτου και πολιτικά κατασκευασμένου «σκανδάλου» της Ι. Μονής Βατοπαιδίου με την αιτιολογία της ελλείψεως δόλου και της μη προκλήσεως ζημίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου αποτελεί απόδοσι του δικαίου, η δικανική όμως θέσις ότι η λίμνη Βιστωνίδα και οι παραλήμνιες εκτάσεις ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο αποτελεί κραυγαλέα στρέβλωσις της νομικής πραγματικότητος και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Ε.Δ.Α.Δ.) του οποίου η υπ' αριθμ. 10/1993/405/483-484/9.12.1994 ιστορική του Απόφασι «Ιερών Μονών κατά της Ελλάδος» έχει επιλύσει τελεσιδίκως το ιδιοκτησιακό καθεστώς και της συγκεκριμένης υποθέσεως.

Επομένως η αθώωσις από το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων του Πανοσιολ. Καθηγουμένου Αρχιμ. κ. Εφραίμ, του αδίκως εξυβρισθέντος και δοκιμασθέντος υπέρ των δικαίων της Αγιωτάτης ημών Εκκλησίας και των ωσαύτως αδίκως εμπλακέντων στην υπό κρίσι υπόθεσι έδει να θεμελιούται στην προφανή έλλειψη δόλου τελέσεως οιασδήποτε παρανόμου ενεργείας αλλά πρωτίστως στο γεγονός ότι το Νομικό Πρόσωπο της Ι. Μονής Βατοπαιδίου έχον στην νομήν, κατοχήν και κυριότητά του τας εν λόγω εκτάσεις συννόμως απεδέχθη την απαλλοτρίωσι υπό της Ελληνικής Πολιτείας δια της παραχωρήσεως ακινήτων αξιών κατόπιν της αδυναμίας της καταβολής κινητών αξιών.

Η Απόφασις του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων, είναι ποινικού περιεχομένου, αλλά το κρίσιμο ζήτημα εν προκειμένω είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς της λίμνης Βιστωνίδος και των παραλημνίων εκτάσεων, δια το οποίο βέβαια θα αποφανθή η τακτική Δικαιοσύνη, η οποία όμως δεσμεύεται από την Απόφαση του Ε.Δ.Α.Δ. και εν οία περιπτώσει δεν αποδώσει το δίκαιο εις την Ι. Μονήν Βατοπαιδίου θα το αποδώση ασφαλέστατα το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Το Αστικό μας δίκαιο στο άρθρο 51 του Εισαγωγικού Νόμου του ΑΚ διαλαμβάνει τα ακόλουθα: «Η απόκτησις κυριότητας η άλλου εμπραγμάτου δικαιώματος πριν από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα κρίνεται κατά το δίκαιο που ίσχυε όταν έγιναν τα πραγματικά γεγονότα για την απόκτησή τους» και adhoc αυτή η διάταξη απαντά στην από νομική άγνοια διακινουμένη άποψη, ότι μία λιμνοθάλασσα με τις παραλήμνιες εκτάσεις δεν μπορεί να είναι αντικείμενα κυριότητος διότι θεωρούνται βάσει των άρθρων 966 και 967 του ΑΚ ως εκτός συναλλαγής και ως κοινόχρηστα, αλλά εδώ ευρίσκεται το νομικό ζήτημα που επιλύεται από την διάταξη 51 του εισαγωγικού Νόμου του ΑΚ και από την προρρηθείσα Απόφασι του ΕΔΑΔ. Διότι η Ι. Μονή Βατοπαιδίου κατά την εποχή που προσέκτησε την κυριότητα αυτών των εκτάσεων, (Βυζαντινή Αυτοκρατορία) το τότε ισχύον δίκαιο «των αιδιμών ημών Βασιλέων (Αυτοκρατόρων)» που ίσχυε και μετά την απελευθέρωση μέχρι της εισαγωγής του ΑΚ το 1946 (Αρμενόπουλος-Βασιλικά) θεωρούσε τα συγκεκριμένα αντικείμενα εντός συναλλαγής και επομένως νομίμως η Ι. Μονή Βατοπαιδίου έχει την κυριότητα αυτών και σήμερα και τα ευτελιζόμενα από αμοίρους νομικής παιδείας «χρυσόβουλα» που κατά τον χρόνον της προσκτήσεως της κυριότητος των ειρημένων εκτάσεων, ήταν νόμιμος τρόπος προσκτήσεως της

κυριότητα, είναι απολύτως ισχυρά και σήμερα και επάγουν εννόμους συνεπείας, ασχέτως τι ισχυρίζεται ο κάθε αδαής που έχει ως εφελτήριο το θράσος της αγνοίας του, όπως έχει νομολογήσει το ΕΔΑΔ.

Ιστορικά αναφέρομεν ότι η ανωτέρω Απόφασις του Ε.Δ.Α.Δ. είναι σημαντική διότι με αυτήν όπως ευστόχως σημειώνει ο Πανοσιολ. Αρχιμ. Κωνσταντίνος Ραμιώτης στο εμπειριστατωμένο πόνημά του: «Η Εκκλησία μέσα στην Ελληνική Πολιτεία», (Αθήνα 1997):

1. Δικαιώνεται η παραβίαση με τον Ν. 1700/1987 των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ιερών Μονών, που προσέφυγαν στο ΕΔΑΔ κατά του Ν 1700/1988 (τον γνωστό ως Νόμο Τρίτη) ως προς τα περιουσιακά τους δικαιώματα.
2. Ανατρέπει την Ελληνική νομολογία και τις απόψεις του Σ.τ.Ε., όπως αυτές διατυπώθηκαν με την υπ' αριθμ. 5057/87 απόφασή του.
3. Ισχυροποιείται η γνώμη της μειοψηφίας η οποία διατυπώνεται στην υπ' αριθμ. 5057/87 απόφαση (ΣτΕ) και υπερισχύει πλέον της πλειοψηφούσης γνώμης.
4. Ακυρούται, εκ των πραγμάτων, η υπ' αριθμ. 5057/87 απόφαση του Σ.τ.Ε., καθ' όσον το Διεθνές Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι το μόνο αρμόδιο να κρίνει για την παραβίαση της Διεθνούς συμβάσεως της Ρώμης και υπερτερεί του Σ.τ.Ε.
5. Τα Ελληνικά Δικαστήρια οφείλουν τώρα να θέσουν ως βάση των αποφάσεών τους για τις υποθέσεις των περιουσιακών δικαιωμάτων των Ιερών Μονών, το αιτιολογικό και το διατακτικό της απόφασης του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σύμφωνα με το άρθρο 28 του Συντάγματος, και να συμμορφωθούν προς τη σύμβαση της Ρώμης απόλυτα, άλλως υπόκεινται σε κακοδικία. Η άνω συνέπεια προκύπτει σαφώς από το άρθρο 28 του Ελληνικού Συντάγματος, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν έχει την εξουσία να τροποποίηση ή να καταργήσει την εσωτερική νομοθεσία των συμβαλλομένων Κρατών, ούτε την εξουσία να αναμορφώσει ή να καταργήσει αποφάσεις που εκδόθηκαν από διοικητικές ή δικαιοδοτικές αρχές των κρατών αυτών. Ενώ εξ άλλου, δέον να παρατηρηθή ότι τα συμβαλλόμενα Κράτη έχουν την υποχρέωση, σύμφωνα προς το άρθρο 53 της συμβάσεως της Ρώμης να συμμορφωθούν προς τις αποφάσεις που εκδόθηκαν επί των υποθέσεων στις οποίες ήσαν διάδικοι. Εκτέλεση δε της αποφάσεως σημαίνει εκτέλεση του διατακτικού της λαμβανομένων υπ' όψει όλων εκείνων των αιτιολογιών οι οποίες συναρτώνται προς το διατακτικό

της αμέσως η εμμέσως. Τα Κράτη, συνεπώς, οφείλουν να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα και μέσα για να εξαλείψουν τις συνέπειες της παραβάσεως της συμβάσεως και να ενεργήσουν ώστε η νομοθετική η κανονιστική διάταξη να παύση να εφαρμόζεται στη χώρα, κατά τον τρόπο, ο οποίος θα συνιστούσε παραβίαση της συμβάσεως. Δηλαδή τα Κράτη-μέλη υποχρεούνται σε νομοθετική αποκατάσταση των θιγομένων δικαιωμάτων, κατ' αντίστροφον τρόπον που τα παραβίασαν.

6. Ειδικότερα με την απόφαση αναγνωρίζεται και ορίζεται ότι ο ν.1700 παραβίασε:

α) Το δικαίωμα των Ιερών Μονών στην αδιατάρακτη απόλαυση της κυριότητας, νομής, κατοχής, χρήσης και κάρπωσης όλης της ιδιοκτησίας τους. Αυτό συνιστά παραβίαση του άρθρου 1 του προσθέτου πρωτοκόλλου της συμβάσεως της Ρώμης περί προασπίσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (θεμελιωδών ελευθεριών), και

β) Το δικαίωμα των Ιερών Μονών να προσφύγουν στην Δικαιοσύνη. Αυτό συνιστά παράβαση του άρθρου 6 της συμβάσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και συνεπώς του άρθρου 20 του Ελληνικού Συντάγματος.

7. Εξανάγκασε την Ελληνική Πολιτεία να συμμορφωθή προς το περιεχόμενο της διεθνούς συμβάσεως της Ρώμης και ψήφισε το άρθρο 55 του ν. 2413/1996.

8. Με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επιλύεται οριστικά η νομική θέση της Εκκλησίας της Ελλάδος μέσα στην Πολιτεία. Οι Μονές και κατ' επέκταση η Εκκλησία δεν είναι κρατικοί η κυβερνητικοί Οργανισμοί παρά τον χαρακτηρισμό τους ως Ν.Π.Δ.Δ. Έτσι η απόφαση παρατηρηρεί τα εξής:

«49. Όπως και η Επιτροπή στην Απόφαση της περί του παραδεκτού, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αιτούσες Ιερές Μονές δεν ασκούν κυβερνητική εξουσία. Το άρθρο 31 παρ. 1 του Καταστατικού Χάρτη της Ελληνικής Εκκλησίας περιγράφει τις Ιερές Μονές ως ασκητικά θρησκευτικά ιδρύματα. Οι σκοποί τους -κυρίως εκκλησιαστικής και πνευματικής φύσεως, αλλά και πολιτιστικής και κοινωνικής φύσεως σε ορισμένες περιπτώσεις-δεν είναι τέτοιοι ώστε να τις κατατάσσουν στους Κρατικούς οργανισμούς που έχουν ιδρυθεί για δημόσιους-διοικητικούς σκοπούς. Από την κατάταξή τους στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου μπορεί να συναχθεί μόνον ότι ο νομοθέτης —εξ αιτίας των ειδικών δεσμών μεταξύ των Ιερών Μονών και του Κράτους- επιθυμούσε να τους δώσει την ίδια νομική προστασία έναντι τρίτων που έχουν και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Περαιτέρω η μόνη εξουσία των μοναστηριακών συμβουλίων συνίσταται στην

έκδοση κανονισμών που αφορούν την οργάνωση και προαγωγή της πνευματικής ζωής και την εσωτερική διοίκηση κάθε Ιεράς Μονής».

«83. Το Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει ότι η Ελληνική νομοθεσία έδωσε στις αιτούσες Ιερές Μονές νομική προσωπικότητα δημοσίου δικαίου στις έννομες σχέσεις τους, με σκοπό να τους εξασφαλίσει μεγαλύτερη προστασία».

9. Με την απόφαση εξ άλλου ξεκαθαρίζεται η νομική φύση της παραγράφου 1 (Α) του άρθρου 3 του ν. 1700/87. Το δικαστήριο παρατηρεί τα εξής:

«61. Το Δημόσιο που δυνάμει της παραγράφου 1 (Α) του άρθρου 3 θεωρείται ότι είναι ο ιδιοκτήτης της γεωργικής και δασικής περιουσίας, αυτομάτως αποκτά την χρήση και την κατοχή αυτής, δυνάμει της παραγράφου 1 (Β) του ίδιου άρθρου. Κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, αυτό δεν αποτελεί απλώς ένα δικονομικό κανόνα πούαφορά το βάρος της απόδειξης αλλά μία ουσιαστική διάταξη της οποίας αποτέλεσμα είναι η μεταβίβαση της πλήρους κυριότητας της επίδικης γης στο Δημόσιο».Και έχει δίκαιο στην διαπίστωση αυτή.

10. Η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι η διάταξη του άρθρου 3 (1) (Α) δημιούργησε ένα απλό τεκμήριο κυριότητας, ένα νομικό πλάσμα, το οποίο ήταν ευκόλως μαχητό δια της αποδείξεως του εναντίου. Ηέκφραση «θεωρείται ότι ανήκουν στο... Δημόσιο» δεν σημαίνει ότι το Δημόσιο πραγματικά απέκτησε την κυριότητα της εν λόγω περιουσίας. Δηλαδή η Κυβέρνηση, προς απόκρουση των αιτήσεων ισχυρίστηκε ότι η ανωτέρω διάταξη είναι μόνο ένα δικονομικό τεκμήριο. Το Δικαστήριο, όμως, αποκρούει τον ισχυρισμό αυτό και παρατηρεί ότι:

«58... Το άρθρο 3(1)(Α) σε συνδυασμό με το άρθρο 1(1) αποστερεί τις Ιερές Μονές από τη δυνατότητα να επικαλεσθούν για την απόδειξη του αντιθέτου, όλους τους τρόπους κτήσεως κυριότητας που προβλέπονται από το Ελληνικό δίκαιο, με τους οποίους πιθανώς οι αιτούσες Ιερές Μονές απέκτησαν την περιουσία τους. περιλαμβανομένης της χρησικτησίας και ακόμη και των αμετακλήτων αποφάσεων εις βάρος ιδιωτών...».

11. Όσον αφορά τη χρησικτησία το Δικαστήριο επισημαίνει τα εξής χαρακτηριστικά:«60. Δεν είναι εφικτό για το Δικαστήριο να αναλάβει να εξακριβώσει το ίδιο ποιές από τις επίδικες εκτάσεις γης μπορούν να θεωρηθούν κατά το Ελληνικό Δίκαιο ότι ανήκουν στην πραγματικότητα στο Δημόσιο. Παρατηρεί ωστόσο ότι οι Ιερές Μονές που είναι πανάρχαια ιδρυτικά μέρη της Ελληνικής Εκκλησίας και ιδρύθηκαν πολύ πριν δημιουργηθεί το Ελληνικό Κράτος, έχουν ανά τους αιώνες συσσωρεύσει σημαντική ακίνητη

περιουσία. Χωρίς αμφιβολία, έγγραφοι τίτλοι κυριότητας που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας έχουν χαθεί ή καταστραφεί. Προκειμένου περί αυτών των γαιών, τις οποίες κατείχαν για τόσο μακρό χρονικό διάστημα, έστω και χωρίς νόμιμο τίτλο, η χρονική διάρκεια της κατοχής που απαιτείται ώστε να θεμελιωθεί χρησικτησία τόσο έναντι του Δημοσίου όσο και έναντι τρίτων είχε μετά βεβαιότητας συμπληρωθεί κατά τη στιγμή που ο Νόμος 1700/87 ετέθη σε ισχύ. Στο σημείο αυτό το Δικαστήριο προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στην κτήση κυριότητας δια χρησικτησίας διότι δεν υπάρχει κτηματολόγιο στη Ελλάδα και διότι ήταν αδύνατη η μεταγραφή τίτλων προ του 1856 και η μεταγραφή κληροδοσιών και κληρονομιών προ του 1846.

12. Είναι σημαντικό το ότι το Δικαστήριο στην άνω περίπτωση κατατάσσει τα υπό του δημοσίου λεγόμενα «διακατεχόμενα» και επιλύει την αμφισβήτηση, υπέρ των απόψεων των Ιερών Μονών ότι η χρησικτησία εκάλυψε τους απωλεσθέντας εκ των περιστάσεων και της διαδρομής του χρόνου τίτλους κυριότητας (έγγραφα στοιχεία).
13. Το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ξεκαθαρίζει ότι τα χωρίς «νομίμους τίτλους» δηλ. τα «διακατεχόμενα» κατά την άποψη του Δημοσίου, είναι τα νεμόμενα από την Εκκλησία και τις Ιερές Μονές, με τα προσόντα της εκτάκτου η τακτικής χρησικτησίας ακίνητα.
14. Είναι χαρακτηριστικό ότι το Δημόσιο δεν ισχυρίσθηκε στο Δικαστήριο τα όσα λέγει το ίδιο και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους περί απλού δικαιώματος «καρπώσεως» με τις μνησθείσες, γνωμοδοτήσεις του, αλλά περί κατεχομένων από την Εκκλησία (Ι. Μονές) χωρίς τίτλους ακινήτων και αναγνωρίζει ότι οι Ιερές Μονές «κατείχαν ως απλοί νομείς»! Και στον ισχυρισμό αυτό το Δικαστήριο απαντά με πλήρη σαφή, ειδική και εμπεριστατωμένη σοφή αιτιολογία και δικαιώνει τις Ιερές Μονές.
15. Ακόμα περισσότερο, πρέπει να σημειώσουμε, ότι δεν ισχυρίστηκε το Ελληνικό Δημόσιο (η Κυβέρνηση) τα όσα, το Υπουργείο Γεωργίας, ισχυρίσθη, περί «διακατοχικών δικαιωμάτων»! Η εφεύρεση αυτού τούόρου συνιστά παραβίαση και πάλι του Ελληνικού Συντάγματος και της συμβάσεως της Ρώμης και του προσθέτου πρωτοκόλλου αυτής.
16. Αυτές είναι μερικές από τις επισημάνσεις για την σημαντική αυτή απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η απόφαση αυτή αποτελεί σταθμό στη νομολογία του Δικαστηρίου και είναι η πρώτη που ασχολείται με μία ολόκληρη Εκκλησία κράτους-μέλους της Συμβουλίου της

Ευρώπης, με αυτό το αντικείμενο.

Είναι, πάντως, άξιο παρατηρήσεως ότι το Δικαστήριο με καταπλήσουςα διεισδυτικότητα, παρατηρητικότητα, νομική αξιοσύνη και επιστημοσύνη, βαθύνεια, ευθυκρισία και αντικειμενικότητα, αναλύει σε όλες τις λεπτομέρειες, τις συνέπειες και τις υποκρυπτόμενες μεθοδεύσεις, δολιότητες, και σκοπιμότητες, τις διατάξεις του ν. 1700/87 για να κατάληξη στο πόρισμά του ότι ο νόμος αυτός παραβιάζει την διεθνή σύμβαση της Ρώμης και το πρώτο πρωτόκολλο αυτής.

Με την ανωτέρω απόφαση κλείεται οριστικά και αμετάκλητα το κεφάλαιο της αμφισβήτησης της Εκκλησιαστικής περιουσίας από συστάσεως του Ελληνικού Κράτους μέχρι σήμερα, όπως ενώπιον του Δικαστηρίου ισχυρίστηκε, η Ελληνική Πολιτεία, κατά παράβαση κάθε έννοιας δικαίου και ηθικής.

Με την απόφαση αυτή, η οποία έχει δύο αποδέκτες: α) Την Ελληνική Πολιτεία (Κυβέρνηση) και β) Τα Ελληνικά δικαστήρια, εμμέσως δημιουργείται στην Ελληνική Πολιτεία, πρωτίστως, η ηθική, νομική και πολιτική υποχρέωση να άρη τις συνέπειες των ν. 1700/87 και 1811/88. Ήδη η Πολιτεία συνεμορφώθη στο σημείο αυτό. Η απόφαση αυτή είναι μία σημαντική νίκη των Ιερών Μονών και της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Συμπέρασμα: Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) δικαιώνει πλήρως την Ιεράν Μονήν Βατοπαιδίου που είναι ο μόνος νόμιμος ιδιοκτήτης της Βιστωνίδος λίμνης και των παραλημνίων εκτάσεων εμβαδού 27.000 στρεμμάτων. Εάν η χώρα επιθυμεί να μετέχη του Ευρωπαϊκού Νομικού Πολιτισμού και του Πολιτισμού των Κρατών Δικαίου, η νομική πορεία είναι μονόδρομος. Ας το κατανοήσουν όλοι. Άλλως υπάρχει και ο δρόμος της Βορείου Κορέας η της Βενεζουέλας.